

Liikenne- ja viestintäministeriö

Päiväys/Datum

9.12.2025

Dnro/Dnr

TRAFICOM/830339/04.04.05.03/2025

Viite/Referens

VN/7972/2025

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta antennitelevisioiden uuden toimilupakauden verkkotoimilupien hakuilmoitukseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta. Traficom on osallistunut hakuilmoitusluonnoksen valmisteluun ja viraston esittämät näkökulmat on huomioitu siinä kattavasti. Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavat erityiset huomiot:

Verkkotoimilupien mukaiset verkot ja taajuuskoordinaatio

Tulevalla toimilupakaudella antennitelevisiolle osoitettuja taajuuksia on ehdotettu vähennettäväksi siten, että televisiotoiminnalle olisi käytössä taajuusalue 470–614 MHz, ja valtakunnallisia kanavanippuja olisi kolme. Traficom kannattaa tätä esitystä valtioneuvoston taajuusasetuksesta antamassaan lausunnossa esitetyin perustein (TRAFICOM/830352/03.03.00/2025). Traficom on tehnyt tältä pohjalta taajuussuunnittelua, jonka tavoitteena on radiotaajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö televisiotoiminnan taajuustarpeet turvaten. Traficom katsoo, että ehdotetulla taajuusalueella 470–614 MHz on käytettävissä riittävästi laadukkaita radiotaajuuksia kolmea valtakunnallista kanavanippua varten.

Myönnettäväksi ehdotettujen verkkotoimilupien toimialueet on osoitettu hakuilmoituksen liitteinä olevissa karttakuvissa. Traficom korostaa, että mainitussa liitteessä kerrotulla tavalla kanavanipuissa B ja C esitetyt laajempia yhden taajuuden alueita (SFN) voi olla mahdollista purkaa tai pienentää taajuuksien koordinoituluksista riippuen. Karttakuvat eivät siten välttämättä vastaa lopullisesti toteutettavia verkkoja SFN-alueiden osalta. Karttakuvien pääasiallisena tarkoituksena on kuvata sen peittoalueen maantieteellinen laajuus, johon taajuudet taataan kullekin valtakunnalliselle kanavanipulle. Kartoissa ei ole kuvattu tarkkoja taajuuksia tai niiden rajoituksia. Hakuilmoitusluonnoksessa ei ole sen esitystavan ja luettavuuden kannalta nähty tarkoituksenmukaiseksi kuvata kaikkia mahdollisia erilaisia teknisiä ratkaisumalleja. Traficom on esitellyt vireillä olevaa taajuussuunnittelutyötään ja erilaisia teknisiä ratkaisuvaihtoehtoja tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön marraskuussa 2025 järjestämässä sidosryhmätilaisuudessa ja sen jälkeen päivitettyssä esityksessään sekä televisioalan toimijoiden kanssa järjestetyissä tapaamisissa.

Traficom vastaa operatiivisesta taajuussuunnittelusta, jonka keskeisenä tavoitteena on saada käyttöön mahdollisimman häiriöttömiä ja mahdollisimman hyvin tarvetta vastaavia radiotaajuuksia. Osana tulevan toimilupakauden taajuussuunnittelua Traficomilla on parhaillaan vireillä kansainvälisiä taajuuskoordinaatioita useista eri vaihtoehtoista, ja tavoitteena on mahdollistaa kolme hyvin toimivaa valtakunnallista TV-verkkoa. Näille taajuuskoordinoinnissa oleville kanaville ei ole odotettavissa merkittäviä tehonrajoituksia. Traficom korostaa erityisesti, että merkittävälle Espoon lähettimelle ei tule lainkaan tehonrajoituksia. Mikäli jollekin kanavanipulle jollain alueella tarvittaisiin

rajoituksia, on nykyistä vastaavat peittoalueet tällöinkin teknisesti mahdollista toteuttaa antenniratkaisuilla tai yksittäisillä täytelähettimillä. Mahdolliset yksittäiset vastaanottohaasteet ovat siis Traficomin arvion mukaan kohtuullisella tavalla ratkaistavissa. Nykyisissä verkoissa käytetään merkittävästi täytelähettimiä ja tämä tilanne on välttämätön myös uusissa verkoissa, jotta voidaan kattaa päälähettimien katvealueet. Traficom arvioi, että televisiolähetysten siirtyminen matalammille taajuuksille voi myös parantaa vastaanoton laatua joillain alueilla, sillä matalammat televisiotaaajuudet etenevät ja kantavat tyypillisesti paremmin. Lopulliset taajuussuunnitelmat tehdään vakiintuneen menettelyn mukaisesti koordinoitien valmistuttua. Tavoitteena on, että taajuuskoordinoitien lopputulos on tiedossa ennen verkkotoimilupien hakukierroksen alkamista.

Traficom arvioi, että taajuussuunnitelmat edellyttävät nykyisiin kanavanippuihin verrattuna jonkin verran taajuusmuutoksia. Käytännössä taajuusmuutoksia tulisi 28–29 kappaletta nykyisin käytössä oleviin taajuuksiin nähden. Täysin uusia taajuuksia, jotka eivät ole aikaisemmin olleet TV-käytössä kyseisellä alueella, olisi noin 16 kappaletta. Antenniverkossa tehtävät taajuusmuutokset ovat osa normaalia TV-verkon kehittämistyötä ja niitä on tehty myös nykyisen toimilupakauden aikana.

Verkkotoimilupien ehdoista

Traficom kannattaa verkkotoimilupiin liitettäviä ehtoja, joilla turvataan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 1 §:ssä säädettyjä lain tavoitteita. Lain tavoitteena on muun muassa edistää sähköisen viestinnän palvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluja on kohtuullisin ehdoin jokaisen saatavilla koko maassa, turvata radiotaajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö sekä edistää kilpailua ja varmistaa, että viestintäverkot ja -palvelut ovat teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Traficom pitää tärkeinä hakuilmoitusluonnoksen ehtoja, joilla turvataan televisio-ohjelmistojen tarjoajille riittävä, niiden tarpeita vastaava kapasiteetti. Näillä voidaan turvata erityisesti taajuuksien tehokasta käyttöä ja edistää loppukäyttäjien mahdollisuutta saada monipuolisia ja laadukkaita televisiopalveluja.

Traficom pitää tärkeänä, että loppukäyttäjille varmistetaan television näkyvyys toimilupaehdolla tai muilla keinoin vaihtoehtoisen jakelutien kautta tilanteissa, joissa antennitelevisioverkon saatavuutta ei ole. Traficom pitää tärkeänä erityisesti sitä, että vaihtoehtoisen jakelupalvelun tarjontaa koskevat järjestelyt ovat riittävän selkeitä kuluttajien kannalta.

Traficom katsoo, että taajuuksien tehokkaan käytön turvaamiseksi kunkin kanavanipun verkkotoimilupa tulisi pitää voimassa vain sen ajan, kun kanavanipun taajuuksia tosiasiallisesti käytetään televisiopalvelujen tarjontaan. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaan valtioneuvosto voi peruuttaa verkkotoimiluvan osaksi tai kokonaan, jos toimiluvassa tarkoitettua verkkoa ei käytetä toimintaan, johon toimiluvassa tarkoitettujen radiotaajuuksien on osoitettu. Uusien verkkotoimilupien valmistelussa olisi hyvä arvioida, riittäisikö tämä turvaamaan taajuuksien tehokkaan käytön toteutumisen tilanteessa, jossa verkkotoimiluvanhaltija ei itse luopuisi verkkotoimiluvasta, mutta verkkotoimiluvan mukaiset taajuudet eivät käytännössä olisi käytössä. Traficom pitää tätä näkökulmaa erityisen keskeisenä silloin, jos verkkotoimilupakauden pituutta päädyttäisiin pidentämään nyt esitetystä hakuilmoitusluonnoksen mukaisesta ehdotuksesta.

Traficom pitää tarkoituksenmukaisena, että uuden verkkotoimilupakauden alusta varattaisiin kohtuullinen aika taajuusmuutostöille, jotta televisioverkon toteuttaminen taajuusalueella 470–614 MHz voidaan järjestää hallitusti ja antennitalouksien kuluttajien kannalta sopivalla tavalla. Nykyisin 600 MHz -taajuusalueella lähetettävät televisiolähetykset kanavilta 39–48 tulee esityksen mukaan tulevalle verkkotoimilupakaudella siirtää 600 MHz:n alapuoliselle taajuusalueelle 470–614 MHz

kanaville 21–38. Taajuusmuutosten alueittaisella toteuttamisella ja tarvittaessa mahdollisilla rinnakkaislähettyksillä varmistetaan siirtymän sujuva eteneminen ja kuluttajille televisio-ohjelmien mahdollisimman keskeytyksetön vastaanotto. Traficom arvioi, että riittävä siirtymäaika voisi olla esimerkiksi vuoden 2027 loppuun.

Asp Emil
Ylijohtaja

Wirén Sini
Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 10.12.2025. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.